

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-06-10
Besvaras senast
2025-06-24

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:714 Kriget i Gaza och regeringens agerande

Vi är många som entydigt fördömt terrororganisationen Hamas och den brutala attack de utförde mot israeler den 7 oktober 2023. Alla har vi krävt gisslans omedelbara frigivande. Självklart har Israel rätt att försvara sig mot terror, med respekt för den internationella rätten.

Det krig som följt har medfört ett oändligt lidande för den civila palestinska befolkningen på Gaza. På en yta motsvarande 25 procent av Öland lever cirka 2,2 miljoner palestinier, varav 1,9 miljoner drivits på flykt inom området gång på gång. Sedan början av mars har 640 000 människor drivits på flykt. Mer än 40 000 barn har förlorat sina skyddscenter. Sjukhus, skolor, tältläger – allt bombas, och alltid med motivet att utplåna Hamas. Men frågan allt fler ställer sig är om målet är att fördriva eller utplåna palestinierna på Gaza för att erövra marken för andra syften. Sedan den 2 mars har i princip ingen humanitär hjälp nått de hårt drabbade palestinierna. Vi får rapporter om barn som dör av svält och om ohyggliga scener med dödligt skadade kvinnor och barn som inte kan erhålla vård och lindring. Israel har i princip stoppat tillträde för FN:s olika humanitära organisationer.

Mat har nu blivit ett vapen i kriget, när palestinierna först svälts och sedan lockas att förflytta sig i kamp för överlevnad. Nu skapas några hjälpestationer som lockbete för att få palestinier att förflytta sig dit Israels regering vill. I jakt på mat från GHF, en israelisk-amerikansk organisation, utsätts nu palestinier under förnedrande förhållanden för lockrop om mat, och de utsätts för skottlossning och nya skadade bland de svältfödda. Samtidigt som humanitärt stöd stoppas säger nu premiärministern Netanyahu att Israel delar ut vapen till klaner på Gaza, vilket varken minskar svält eller minskar riskerna för civila.

Samtidigt har Israels regering godkänt 22 nya bosättningar på Västbanken och agerar med full kraft för att utplåna visionen av en palestinsk stat. 41 000 palestinier på Västbanken har blivit internflyktingar. Från ledande politiskt håll talas det om att annektera Västbanken. När det gäller Rysslands aggressionskrig mot Ukraina tvekar vi inte om krigsbrott som begås, och där bidrar vi till att samla fakta. I Gaza ges inte tillträde för att kunna samla bevis, men det förekommer förstås både filmer och bilder. Det är viktigt att de samlas in för oberoende granskning av ICJ.

När det gäller Ryssland har vi lärt oss att det är viktigt att tala klarspråk och att handla tydligt. En politik byggd på att vänta och se får bara till följd att auktoritära ledare utnyttjar tiden till att nå sina mål. Sveriges regerings och EU:s lågmälda hållning gentemot Israels regering kan ha missuppfattats. Det vore bra om EU kunde enas om skarpa åtgärder, men för att uppnå detta krävs också tydlig kommunikation och byggande av allianser med krav som ökar trycket både på EU och på Israels regering. Nu krävs en vapenvila, frisläppande av gisslan samt fullt och säkert humanitärt tillträde för FN och internationella humanitära organisationer. Då måste EU använda såväl sanktioner mot enskilda som ekonomiska påtryckningar. Att frysa associeringsavtalet vore det tydligaste och mest kännbara för Israel. Men att suspendera det förmånliga handelsavtalet kan göras först och lättast, och det bör göras nu.

Regeringen hävdar, som ett försvar för att regeringen stoppat kärnstödet till UNRWA, att man dubblerat stödet till Gaza och regionen. Motiveringen till det strypta stödet är att UNRWA förbjudits av Israel. Men Israels beslut rör ju varken Jordanien, Syrien eller Libanon, där UNRWA också verkar utifrån FN:s mandat. Frågan blir förstas varför kärnstödet till dessa länder strypts. Dessutom uppkommer frågan om hur mycket som utbetalats av de 800 miljoner kronor som regeringen hänvisar till. Enligt Sida hade vid maj månads utgång enbart 245,46 miljoner utbetalats, medan övriga ännu inte beslutats om eller utbetalats.

Med hänvisning till ovanstående vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergård följande:

1. Vad hindrar ministern från att driva på för att associeringsavtalet med Israel ska pausas, för att, i likhet med agerandet mot Ryssland, skapa en kännbar kostnad för landets nuvarande krigföring?
2. Är ministern och regeringen redo att kräva att preferenshandelsavtalet stoppas och göra gemensam sak med andra länder i EU för att nå resultat nu?
3. Är ministern och regeringen beredda att stödja insamling av bevis så att krigsbrott och eventuella brott mot mänskligheten kan prövas av ICJ i syfte att säkerställa att straffrihet inte ska råda för vare sig Hamas eller Israel?
4. Hur mycket, utöver de dryga 245 miljonerna, av de omtalade 800

- miljoner kronorna till Gaza och regionen har utbetalats, och kan regeringen vara lika transparent med fördelningen som Sida har varit?
5. Om regeringen stryker kärnstödet till UNRWA med hänvisning till Israels beslut, varför utbetalas det då inte till verksamheten i Jordanien, Libanon och Syrien?
 6. Anser ministern och regeringen att UNRWA är en del av den långvariga konflikten sedan 1949, med uppdrag för alla palestinska flyktingar till dess att en hållbar fredslösning även funnit en gemensam lösning på rätten att återvända?

.....

Kerstin Lundgren (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren